

IPB

Indicadors | Progrés | Benestar

Cambrà de Comerç de Barcelona

#IPBCambra

16 de març del 2022

IPB

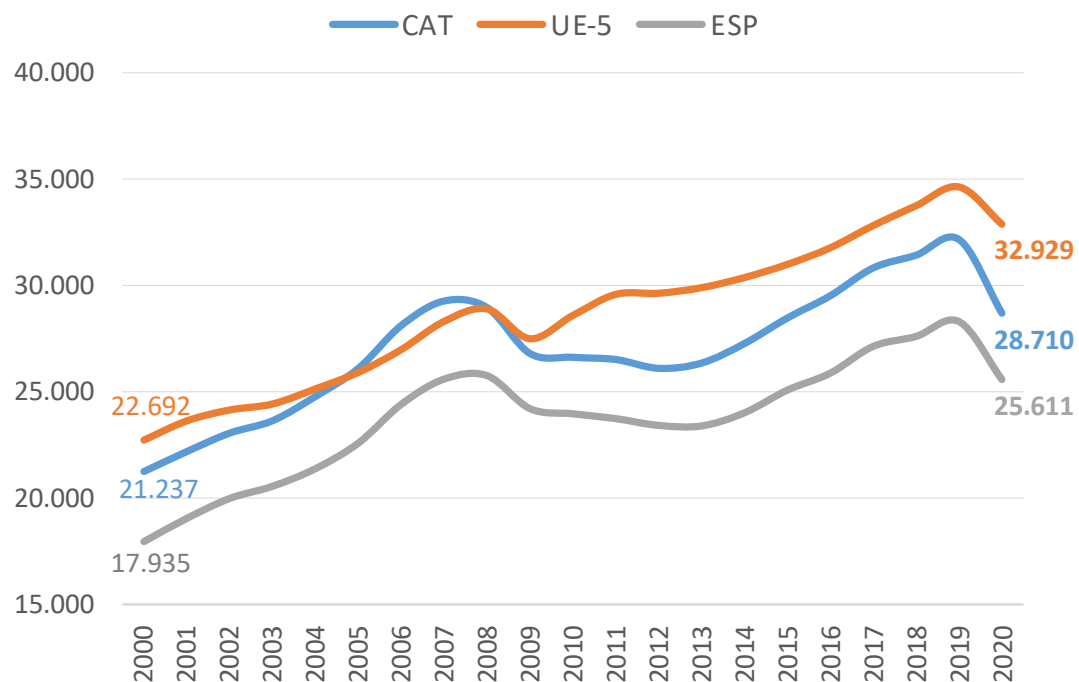
Indicadors de Progrés i Benestar

1.1. PROGRÉS ECONÒMIC → PIB

PIB per càpita (€ corrents PPA) CAT / UE-5

PIB per càpita. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat, INE i Eurostat

CAT: Catalunya,

ESP: Espanya

UE-5: Alemanya, França, Itàlia, Bèlgica i Països Baixos

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu

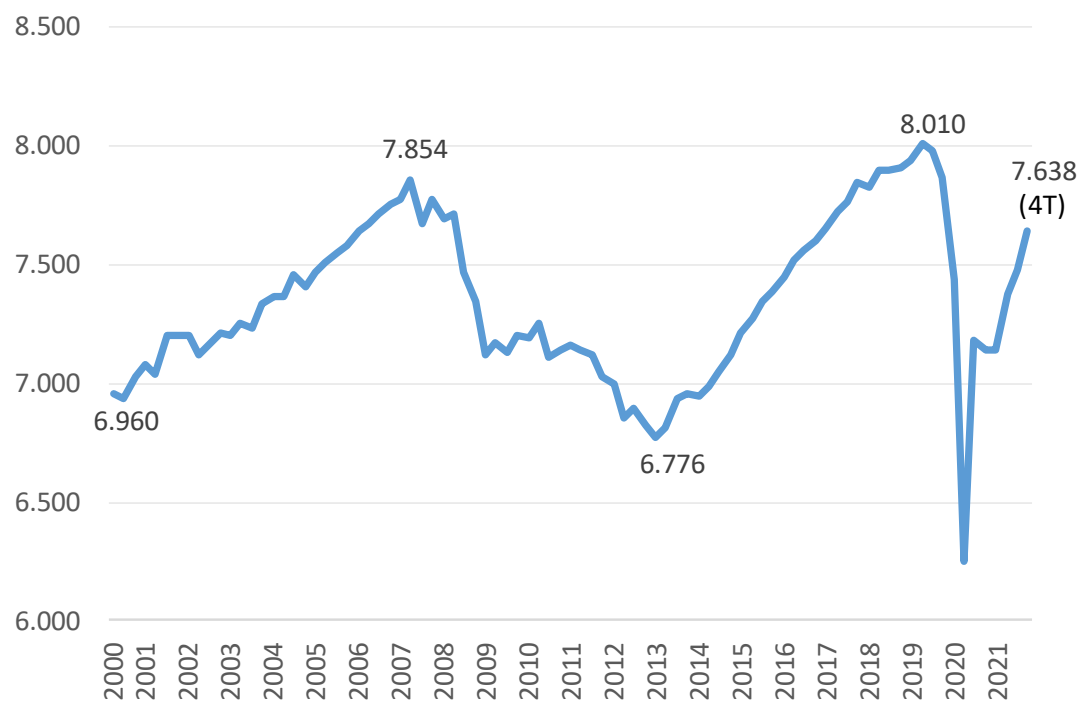
Catalunya va aconseguir **convergir en PIB per càpita amb els països europeus** de referència durant els anys de recuperació econòmica (CAT/UE-5 2012 = 88,0%; 2019 = 92,8%).

La pandèmia ha revertit aquesta dinàmica positiva, situant el **PIB per habitant en termes relatius amb la UE-5 en el nivell més baix de la sèrie històrica** (CAT/UE-5 2020 = 87,2%).

1.1. PROGRÉS ECONÒMIC → PIB

PIB per càpita (€ 2015) CAT

PIB per càpita. Euros constants 2015. Trim. Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

La dada corresponent al 4T 2021 és provisional.

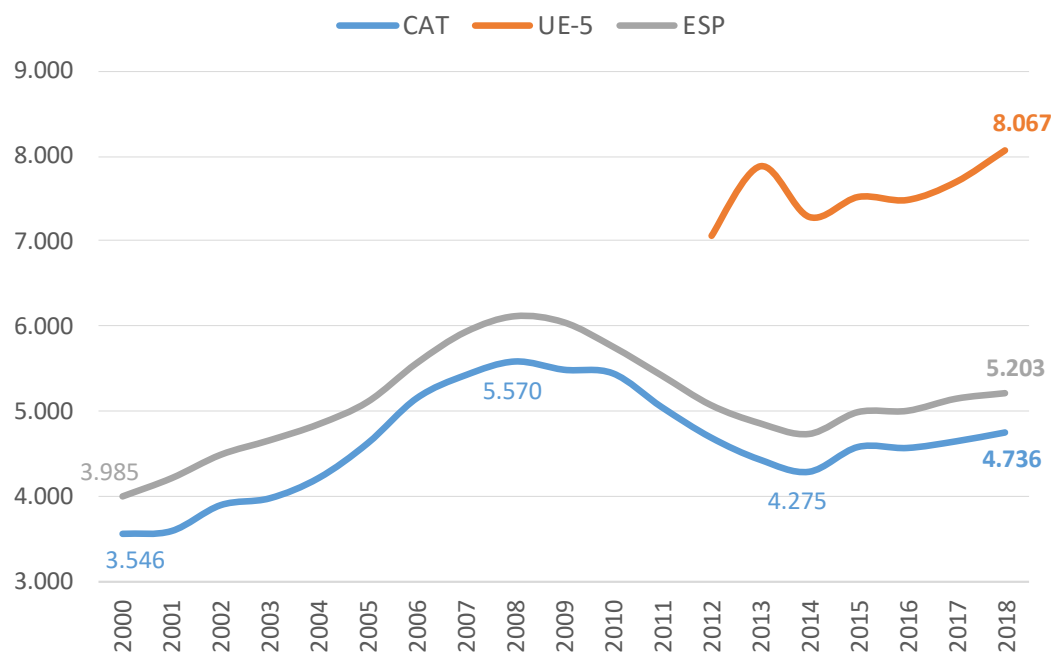
El fort progrés del PIB per càpita a CAT entre el 2013 i 2019 també s'observa en termes absoluts (creixement del 17% acumulat o 1,8% mitjà anual).

Malgrat la intensa caiguda del 2020, el **PIB per habitant en el 4T 2021 se situa a només un 2,9% del nivell previ a la Covid-19 (4T 2019)**. L'economia catalana va necessitar 8 anys per recuperar aquest mateix diferencial en el cas de la crisi immobiliària.

1.2. PROGRÉS SOCIAL → EDUCACIÓ

Despesa pública en educació (€ corrents PPA) CAT / UE-5

Despesa pública per estudiant. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir del Ministeri d'Educació, el Departament d'Ensenyament i Eurostat

Despesa pública per estudiant: despesa en centres públics i concertats per estudiant matriculat en tots els nivells educatius.

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu

Malgrat la tendència positiva dels últims anys, la **despesa pública en educació per estudiant a CAT encara és un 15% inferior** una dècada després de l'inici de la crisi del 2008.

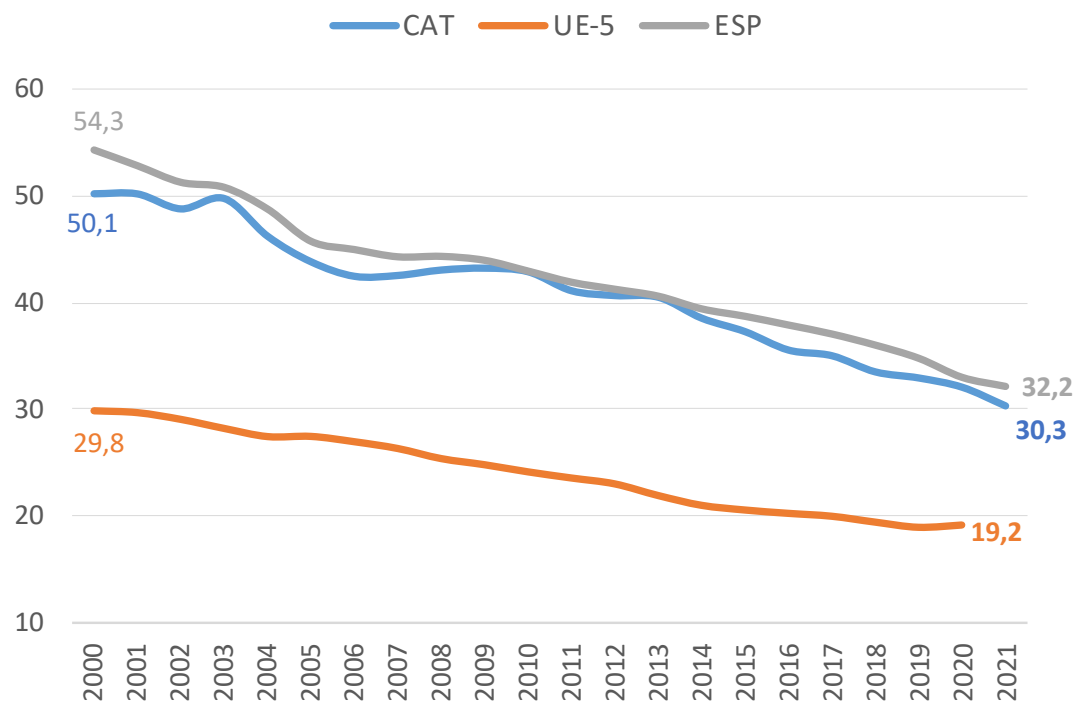
En termes relatius, **CAT porta 5 anys d'estancament en comparació amb el nucli europeu** (CAT/UE-5 2014 = 58,6%; 2018 = 58,7%).

1.2. PROGRÉS SOCIAL → EDUCACIÓ

Pes dels actius poc qualificats en la força de treball (%) CAT / UE-5

Actius de baixa qualificació. En % total actius. Anual

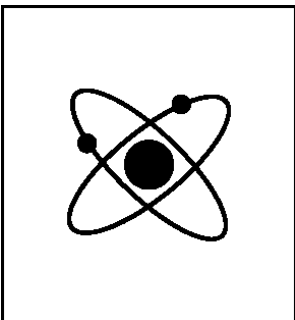

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i INE

Actius de baixa qualificació: persones que treballen o busquen feina amb estudis fins a l'ESO.

Després d'un període d'estancament en termes relatius (2004 – 2013), **CAT redueix un terç del diferencial en el percentatge d'actius de baixa qualificació respecte a la UE-5** (18,5 p.p. el 2013 als 12,9 p.p. el 2020).

De mantenir-se el procés de convergència observat entre el 2014 i el 2020, el **pes dels actius de baixa qualificació a CAT seria equivalent al de la UE-5 l'any 2036**.

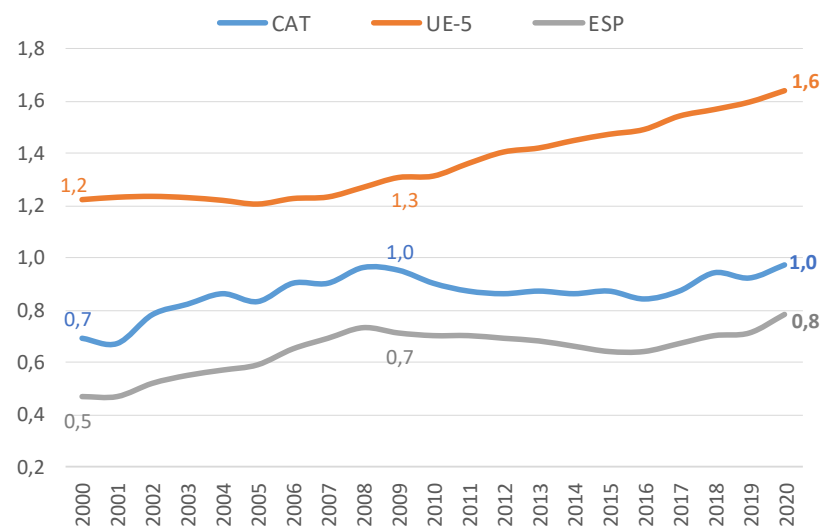

1.3. PROGRÉS TECNOLÒGIC → INNOVACIÓ

Despesa en R+D (%PIB) CAT / UE-5

El % R+D/PIB a CAT s'ha estancat en l'àmbit empresarial i ha disminuït lleugerament en el sector públic des de la crisi del 2009 (l'increment del 2020 s'explica essencialment per la intensa caiguda del PIB). En canvi, a la UE-5 el sector privat experimenta un creixement progressiu del % R+D/PIB des del 2006. **Aquesta divergència posa en risc la qualitat del model econòmic de CAT enfront als seus competidors.**

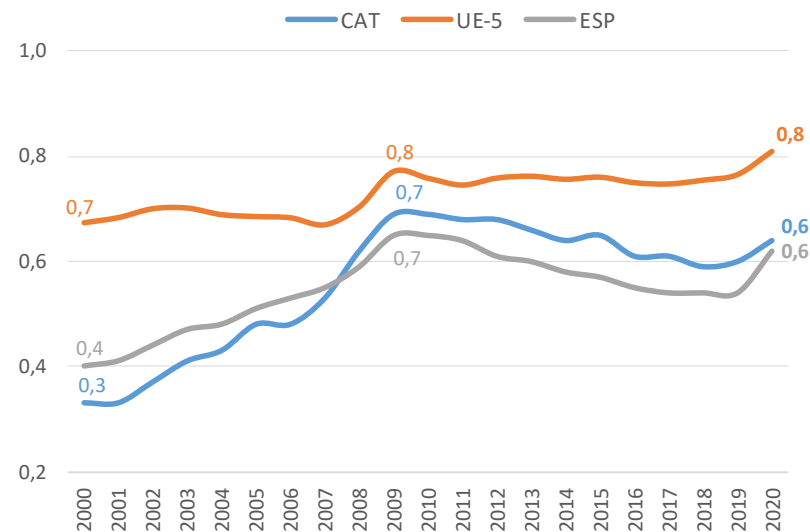
Despesa en R+D. Empreses. En % del PIB. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i l'INE (2019)

Despesa R+D de les AA.PP i universitats: inclou la despesa en R+D de les universitats públiques i privades.

Despesa en R+D. AA.PP. i universitats. En % del PIB. Anual

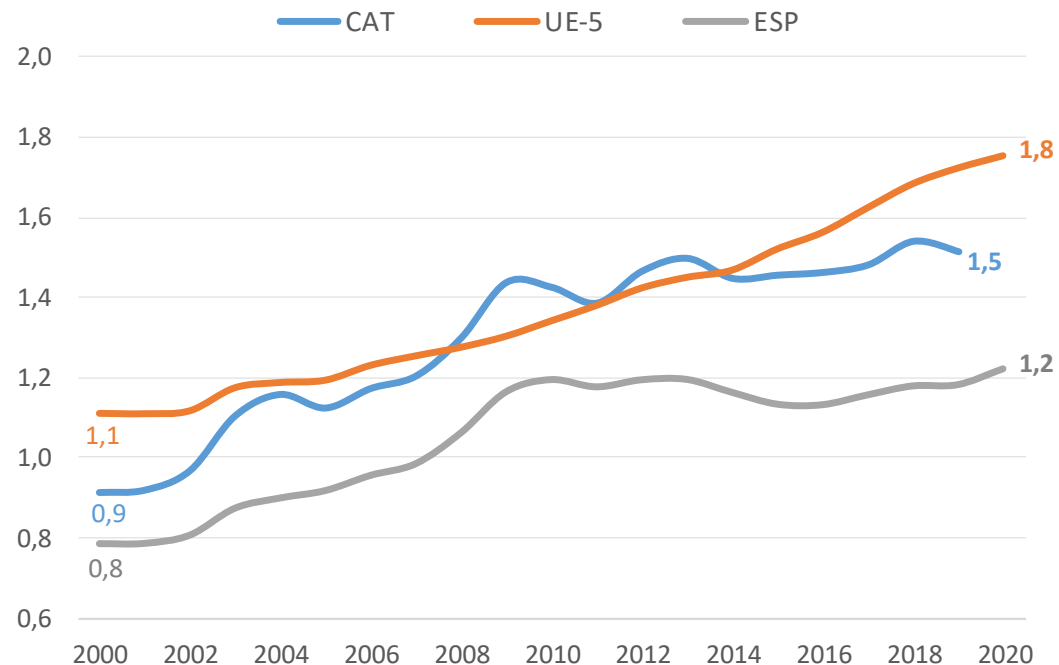
Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i l'INE (2019)

1.3. PROGRÉS TECNOLÒGIC → INNOVACIÓ

Ocupats en activitats de R+D i investigació (%) CAT / UE-5

Treballadors en activitats de R+D i investigadors. Anual
%, sobre el total ocupats

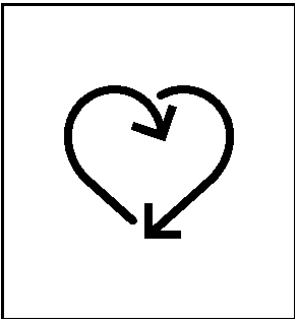

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat

Treballadors en activitats de R+D i investigadors: l'indicador fa referència al nombre de treballadors en activitats de R+D i investigadors equivalents a temps complet.

En els anys d'expansió econòmica (2000-2008), **CAT va convergir ràpidament amb la UE-5 en el pes d'ocupats en activitats dedicades a la R+D i investigació** (efecte estadístic a partir del 2008 degut a la forta reducció del nombre total d'ocupats).

Aquesta tendència s'ha revertit a partir de 2013, amb un **estancament a CAT i un creixement més accentuat a la UE-5**.

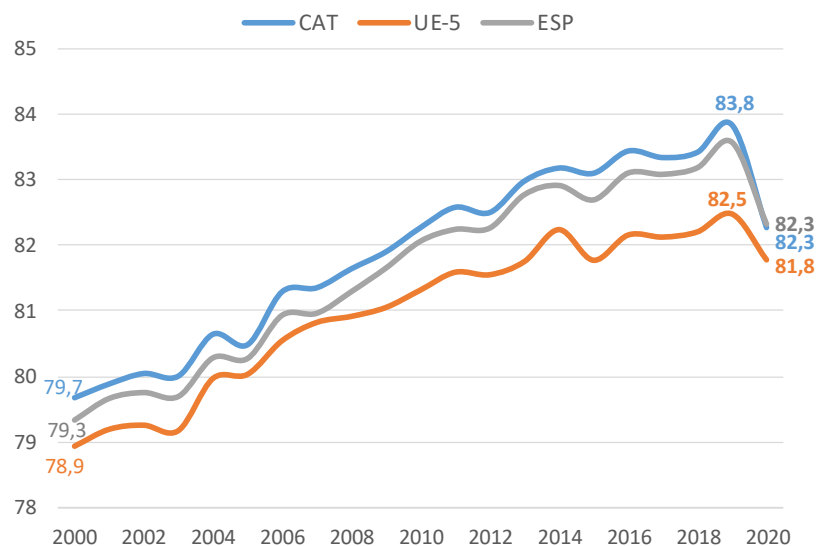

2.1. BENESTAR FÍSIC → SALUT

Esperança de vida (anys) i despesa en salut (€ corrents PPA) CAT / UE-5

L'esperança de vida a CAT (abans de la pandèmia) ha **augmentat un any en cada quinquenni, un creixement més intens en comparació amb la UE-5**. L'elevat percentatge de població vacunada i la menor mortalitat de les onades de coronavirus fan pensar que la caiguda del 2020 serà transitòria. Aquesta evolució contrasta amb el **diferencial persistent del 40% en despesa en salut pública i privada per habitant entre CAT i la UE-5**.

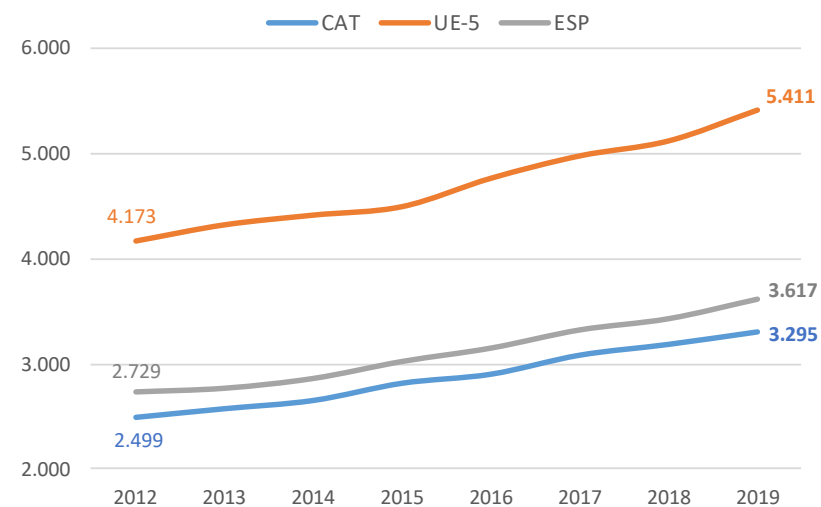
Esperança de vida. Anys. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'INE i Eurostat

Esperança de vida: esperança de vida al néixer a CAT i ESP i amb menys d'1 any a la UE-5.

Despesa en salut pública i privada per càpita. PPA, dòlars. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir de CatSalut i OCDE

La despesa sanitària pública a Catalunya la componen: Generalitat de Catalunya, corporacions locals, mutualitats públiques de l'Estat, SS i Administració de l'Estat.

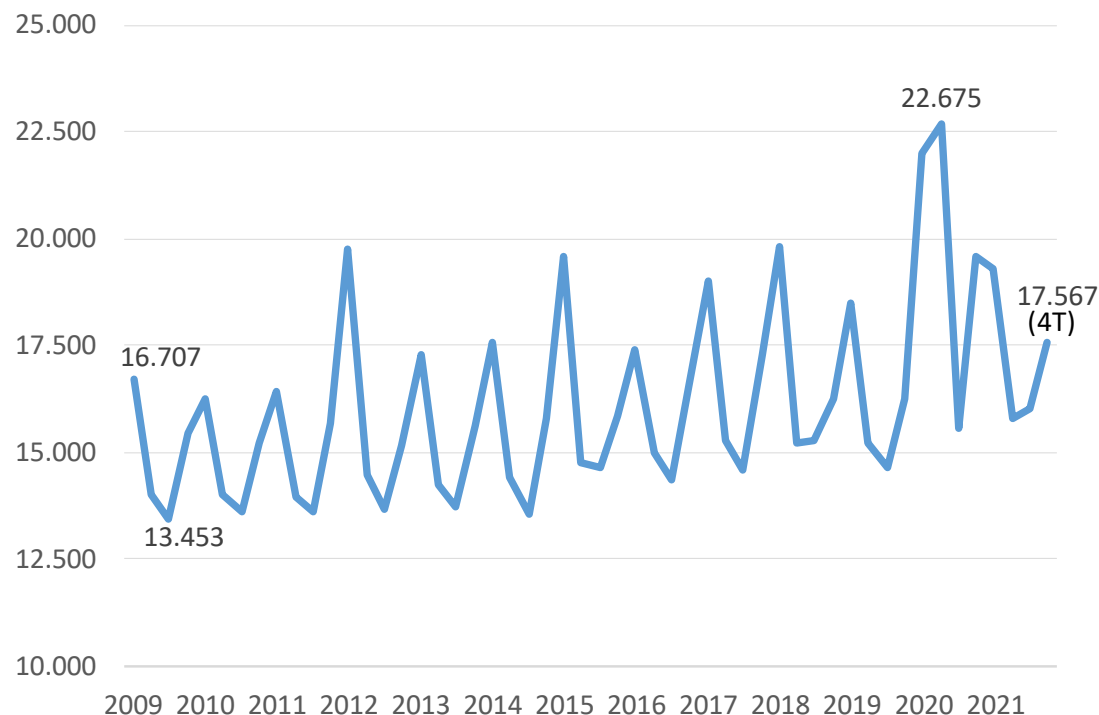
La despesa sanitària privada a Catalunya s'estima a partir de: pagament directe de les llars; despesa en assegurances lligades a la salut; despesa de les IPSFL, i despesa en formació bruta de capital.

2.1. BENESTAR FÍSIC → SALUT

Mortalitat (defuncions) CAT

Total defuncions. Trimestral. Catalunya

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Idescat (fins al 2020) i Generalitat de Catalunya (2021)

Any 2021: Avanç.

Juntament amb l'esperança de vida, la **taxa de mortalitat** també mostra una tendència secular ascendent associada amb l'**envelliment** de la població (el creixement mitjà de la mortalitat se situa en el 0,8% anual entre el 2009 i el 2019).

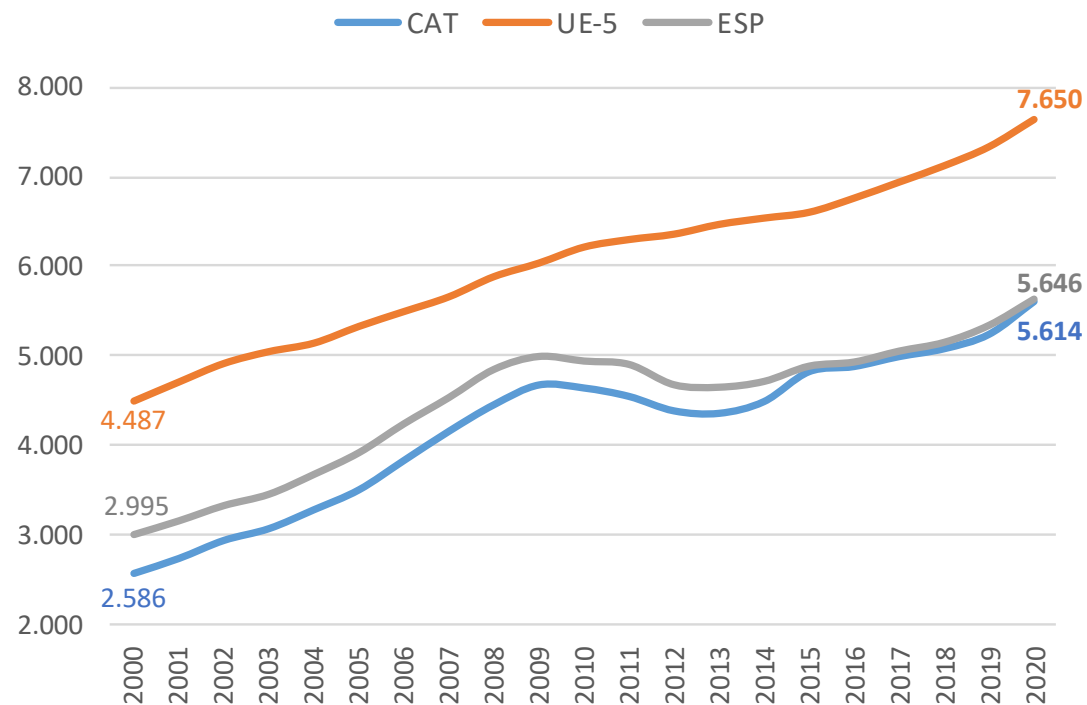
Malgrat les successives onades de la Covid-19 durant el 2021, **la mortalitat a Catalunya ha disminuït un 13,9% el 2021** en comparació amb l'any anterior, gràcies a la forta reducció interanual de les defuncions en el 2T 2021.

2.2. BENESTAR SOCIAL → SERVEIS PÚBLICS

Consum públic (€ corrents PPA) CAT / UE-5

Consum públic per càpita. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat, INE i Eurostat

Consum públic: inclou la despesa sanitària, en educació, seguretat, sous dels funcionaris, etc. No inclou la inversió pública, les pensions, les prestacions d'atur i l'amortització del deute públic.

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu.

El **consum públic per habitant va créixer molt intensament a CAT en comparació amb la UE-5** durant l'etapa expansiva (CAT/UE-5 2000 = 57,6%; 2008 = 77,6%).

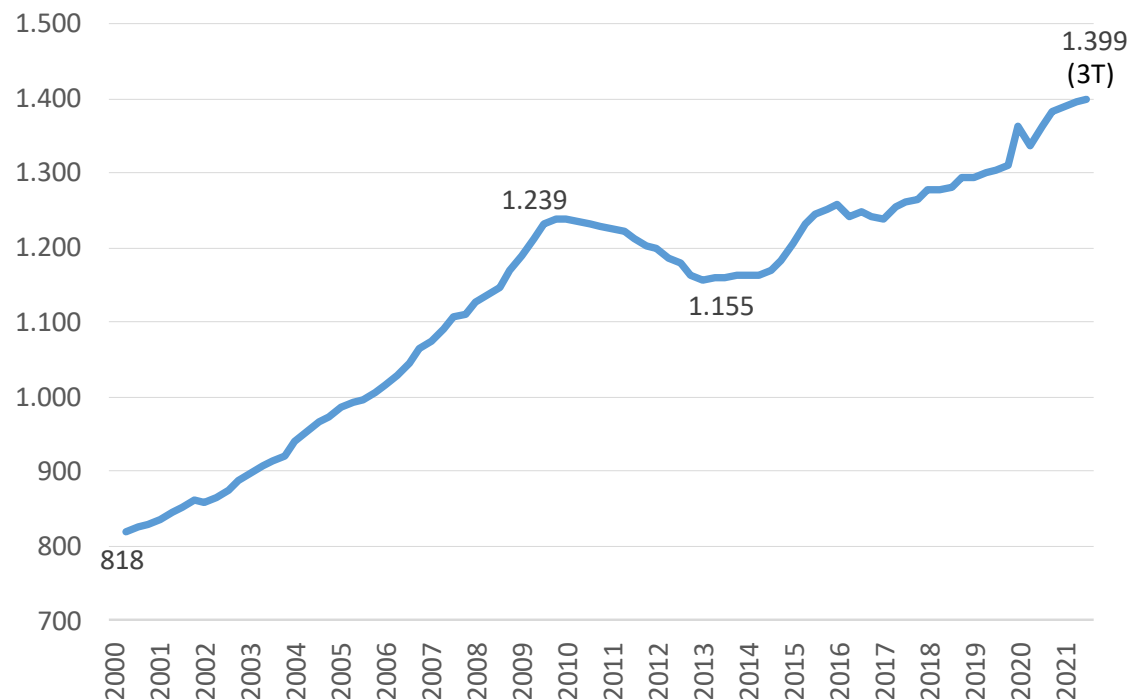
Un cop superada la crisi del 2008, CAT ha reprès el procés de convergència en la despesa dels serveis públics bàsics, però **el diferencial amb la UE-5 continua sent elevat** (CAT/UE-5 2020 = 73,4%).

2.2. BENESTAR SOCIAL → SERVEIS PÚBLICS

Consum públic (€ 2015) CAT

Consum públic per càpita. Euros constants 2015. Trimestral. CAT

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Consum públic: inclou la despesa sanitària, en educació, seguretat, els sous dels funcionaris, etc. No inclou la inversió pública, les pensions, les prestacions d'atur i l'amortització del deute públic.

La despesa real en serveis públics per habitant a CAT ha augmentat més d'un 70% des de l'any 2000 (molt per sobre del 13% del PIB per càpita fins al 2019).

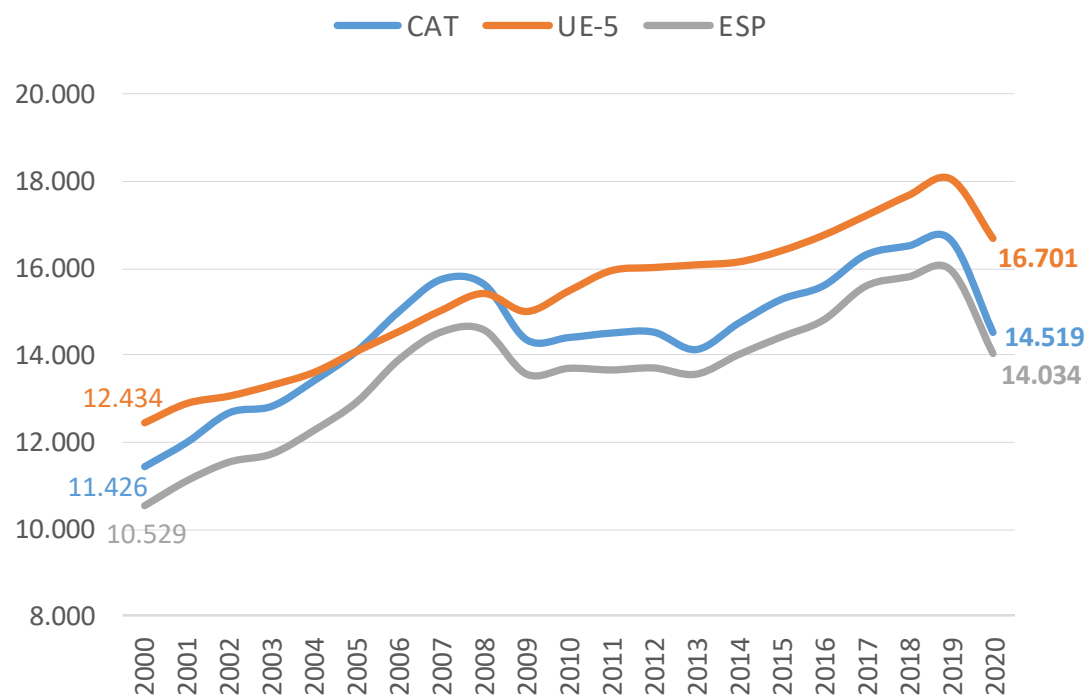
La Covid-19 ha pressionat a l'alça la despesa en béns i serveis públics, com ara la sanitat i l'educació (contractació de més professionals, material mèdic, etc.).

2.3. BENESTAR ECONÒMIC → CONSUM PRIVAT

Consum privat (€ corrents PPA) CAT / UE-5

Consum privat per càpita. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat, INE i Eurostat

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu.

Després d'una forta reducció del consum privat per habitant durant la crisi, **CAT va aconseguir convergir durant la recuperació** (CAT/UE-5 2013 = 87,8%; 2019 = 92,1%).

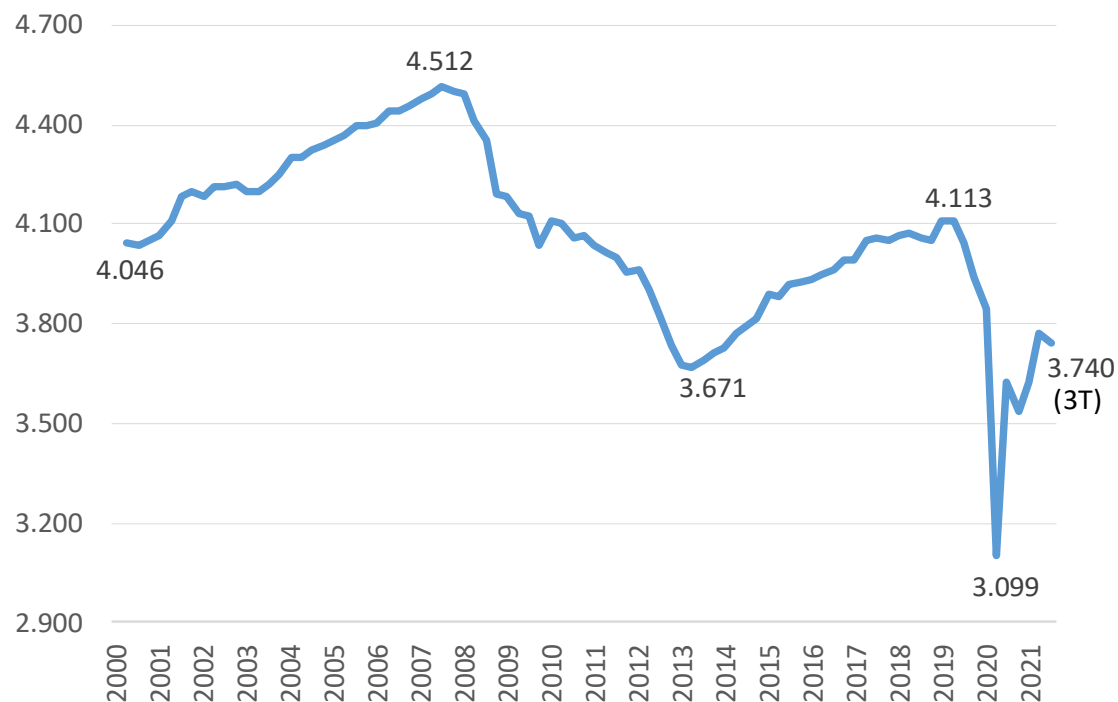
L'impacte més intens de la Covid-19 en l'economia catalana ha situat el **diferencial del consum privat per càpita en relació amb la UE-5 en el més elevat** des de l'inici de la sèrie històrica (86,9% el 2020).

2.3. BENESTAR ECONÒMIC → CONSUM PRIVAT

Consum privat (€ 2015) CAT

Consum privat per càpita. Euros constants 2015. Trimestral. CAT

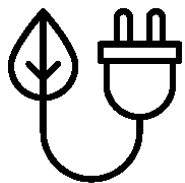

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu.

El **consum privat per habitant en termes absoluts va créixer al voltant d'un 12% acumulat** entre el 2013 i el 2019.

Les mesures d'aïllament social van provocar una fortíssima contracció el 2020, que s'ha suavitzat el 2021. El **consum privat per càpita el 3T de 2021 és encara un 5% inferior al del 4T 2019** (molt similar al diferencial del 4,9% en termes de PIB per càpita el 3T 2021).

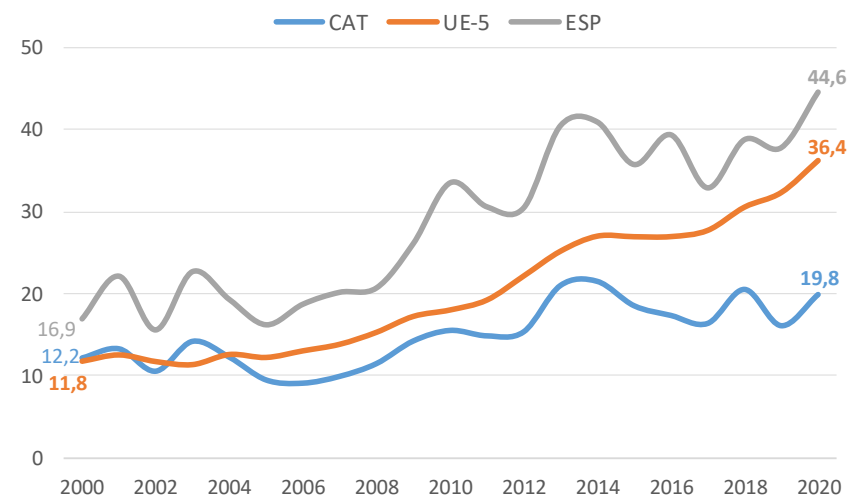

3.1. SOSTENIBILITAT AMBIENTAL → ENERGIA

Producció elèctrica renovables i autoabastiment energètic (%) CAT / UE-5

Tot i que el **pes de les renovables augmenta a ESP i la UE-5** (2020=36,4%), a **CAT roman estancat** (19,8%). Aquest fet es tradueix en una major dependència d'importació energètica de CAT (el 2019 només produïa un terç de l'energia que consumia). Aquest dèficit es compensa en gran part amb una intensa producció d'energia nuclear (82,9% de la producció primària d'energia a CAT el 2019, a la UE-5 el 31,8%).

Producció bruta d'energia elèctrica amb fonts renovables. Anual
%, sobre el total de la producció elèctrica bruta.

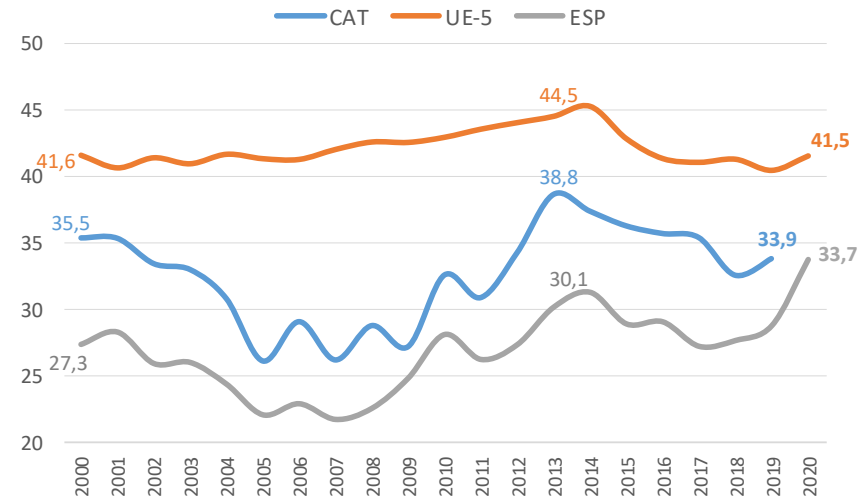

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Català de l'Energia i Eurostat

Fonts renovables: inclou l'energia hidràulica, hidroelèctrica, eòlica, solar, geotèrmica, combustibles renovables, residus renovables i altres.

Autoabastiment energètic. Anual

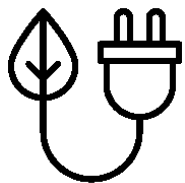
%, producció d'energia primària respecte al consum energètic.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Institut Català d'Energia i Eurostat

Producció primària d'energia: producció energètica generada directament a partir dels recursos naturals interns d'un territori. Exclou el saldo energètic i el procés de transformació de l'energia.

Consum energètic total: consum energètic que utilitza una economia (inclou les necessitats energètiques dels diferents sectors econòmics, pèrdues de distribució i la transformació d'energia).

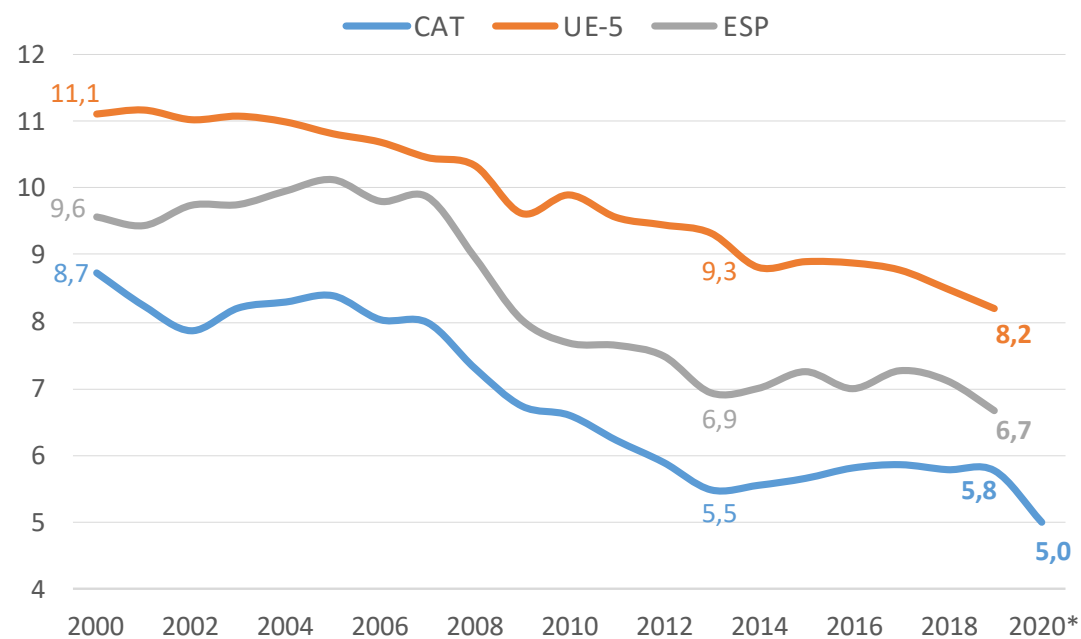

3.1. SOSTENIBILITAT AMBIENTAL → CONTAMINACIÓ

Emissions de gasos contaminants (tones de CO₂ per càpita)

Emissions de gasos d'efecte hivernacle. Anual

Tones de CO₂ equivalent per càpita

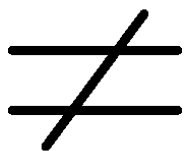
Font: Elaboració pròpia a partir de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC) i European Environment Agency. *Avanç de l'estimació (OCCC).

Les fonts de generació d'emissions són:

1. Activitats de combustió (sector energètic, indústries manufactureres i construcció, transport i altres sectors);
2. Emissions fugitives de combustibles (combustibles sòlids, petroli i gas natural);
3. Processos industrials (no energètics);
4. Agricultura;
5. Tractament i eliminació de residus.

La importància de l'energia nuclear i el consum residual d'energia procedent del carbó, confereix a CAT un avantatge comparatiu pel que fa a les **emissions de gasos contaminants** per habitant, molt inferior a la referència europea.

En contrast amb la bona evolució d'aquest indicador des del 2005, **entre 2014 i 2019 no s'observen avenços que disminueixin els gasos d'efecte hivernacle per càpita** (el descens del 2020 és una anomalia estadística fruit del descens de l'activitat econòmica).

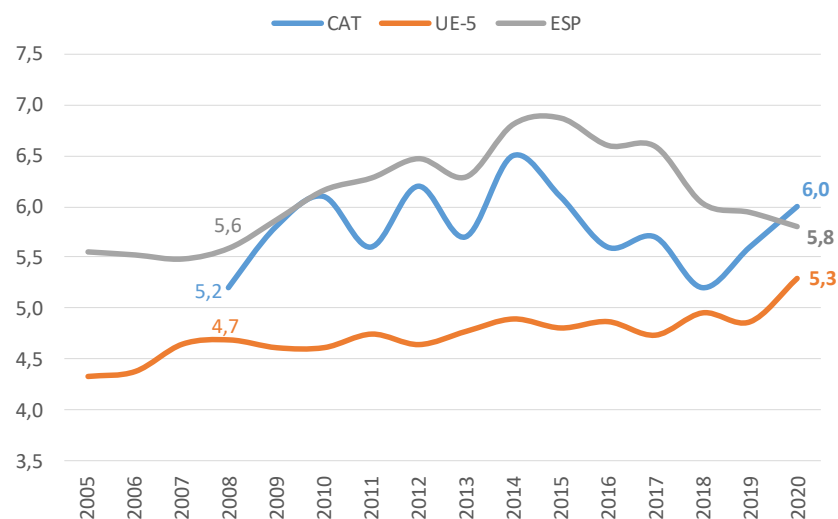

3.2. SOSTENIBILITAT SOCIAL (I) → DESIGUALTAT

Coeficient S80/S20 i coeficient de Gini (valors índex) CAT / UE-5

CAT té un nivell de desigualtat superior a la UE-5 i estretament vinculada amb l'evolució del mercat laboral. Si bé els principals indicadors de desigualtat de la renda van seguir una trajectòria descendent un cop superada la crisi immobiliària, han tornat a **augmentar notablement amb la Covid-19** malgrat les polítiques de sosteniment de rendes (ERTOs, cessament d'activitat per als autònoms, IMV, etc.).

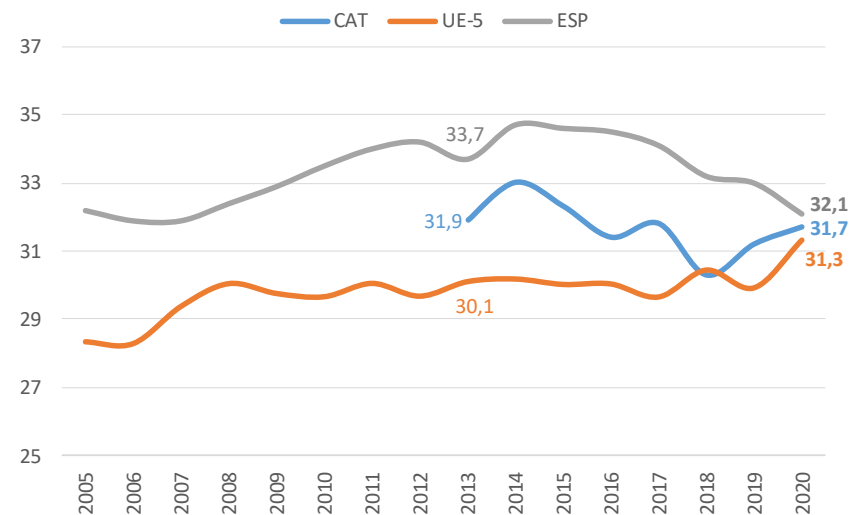
Coeficient S80/S20 després de transferències socials. Anual.

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i l'INE

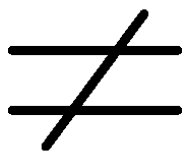
S80/S20: Suma dels ingressos del 20% d'individus amb rendes més altes dividit per la suma dels ingressos del 20% d'individus amb un nivell de renda inferior.

Coeficient de Gini després de transferències socials. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i Idescat

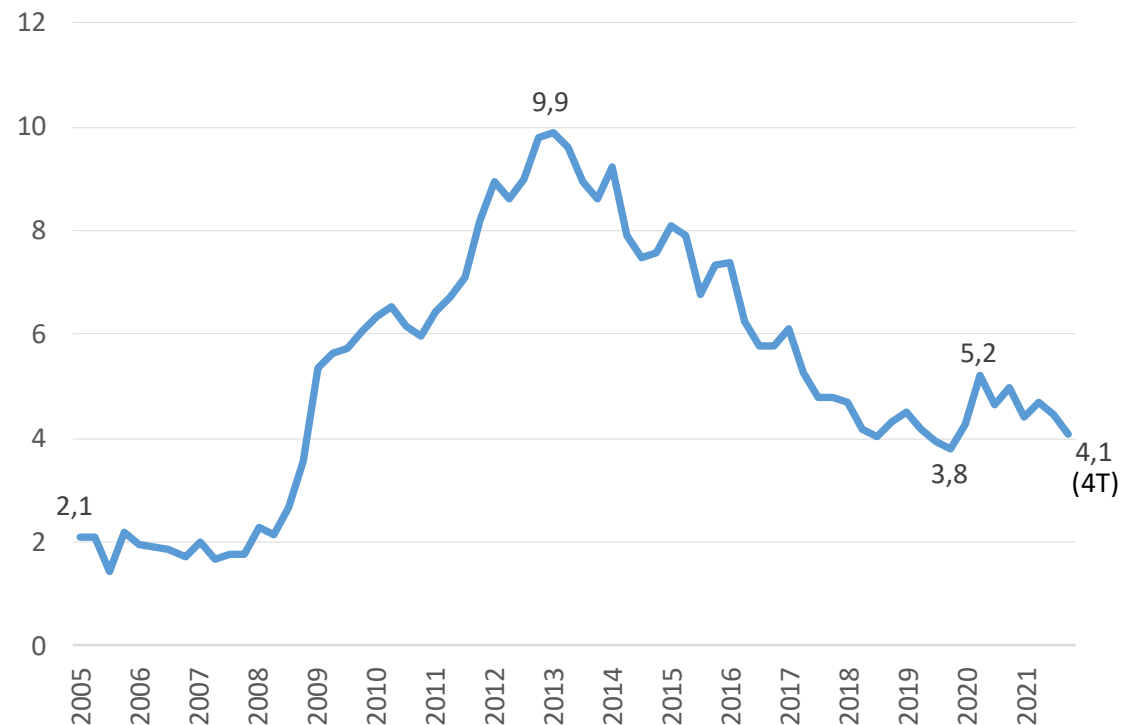
Coeficient de GINI: quantifica el grau de desigualtat en la distribució de la renda (augmenta a mesura que la desigualtat econòmica és més elevada).

3.2. SOSTENIBILITAT SOCIAL (I) → POBRESA

Llars amb tots els actius desocupats (%) CAT

Llars amb tots els actius desocupats. % total. Trimestral. CAT

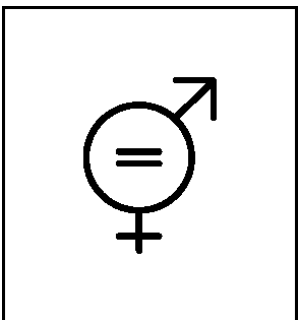

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat

Actius: persones que treballen o busquen feina.

Tot i no assolir els nivells previs a la crisi del 2008, el **percentatge de llars amb tots els actius a l'atur va caure progressivament** durant la recuperació econòmica (2014-2019).

Aquest indicador va repuntar durant els pitjors mesos de la pandèmia, però les **mesures de protecció del teixit empresarial** (ERTOs, crèdits ICO, etc.) **han contribuït a mitigar la destrucció d'ocupació.**

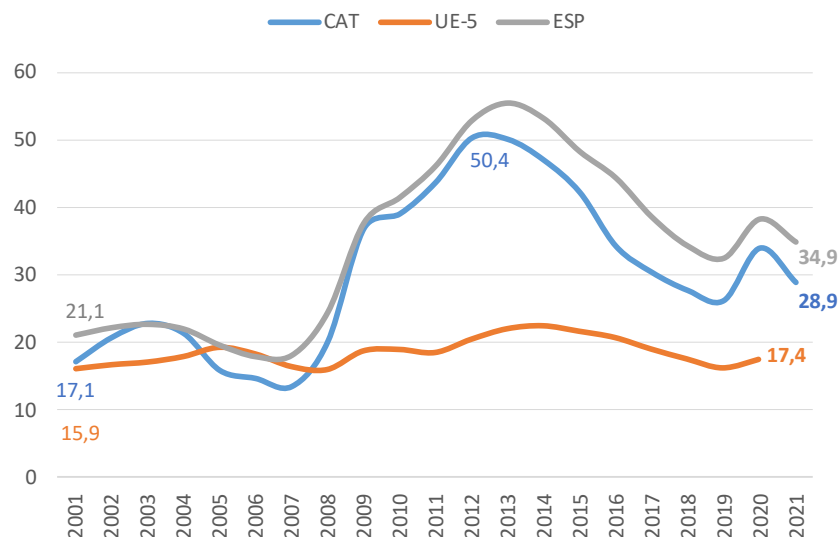

3.3. SOSTENIBILITAT SOCIAL (II) → EQUITAT GENERACIONAL

Taxa d'atur juvenil (%) CAT / UE-5 i bretxa salarial dels joves (%) CAT

La **taxa d'atur juvenil** està fortament vinculada al **cicle econòmic** (elevada prevalença de contractes temporals), fet que la situa molt per sobre de la UE-5 en períodes recessius. En termes de capacitat adquisitiva, la **tendència creixent de la bretxa salarial dels joves** (el 2019 el conjunt dels assalariats cobrava el doble que un treballador jove) **posa en risc la sostenibilitat del sistema de pensions**.

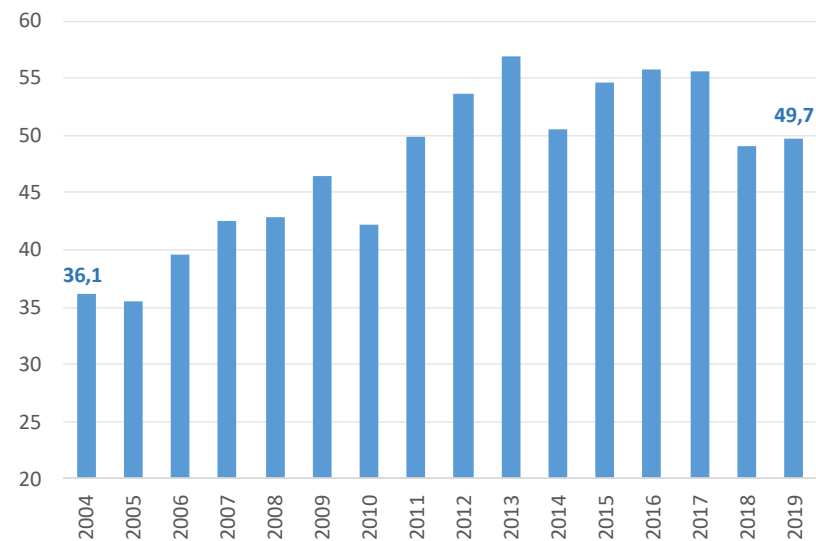
Taxa d'atur juvenil. En percentatge. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE i Eurostat

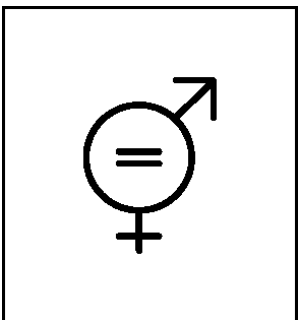
Taxa d'atur juvenil: aturats entre 16 i 24 anys (15 i 24 anys al CORE) respecte al total d'actius en aquest grup d'edat.

Bretxa salarial dels joves. En percentatge. Catalunya. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Idescat.

Bretxa salarial dels joves: diferència entre el salari brut anual de l'ocupació assalariada total i de l'ocupació assalariada menor de 25 anys, en percentatge del salari brut anual de l'ocupació assalariada total. S'inclou tota l'ocupació assalariada d'empreses amb deu o més empleats. S'exclou l'administració pública i l'ocupació a les llars.

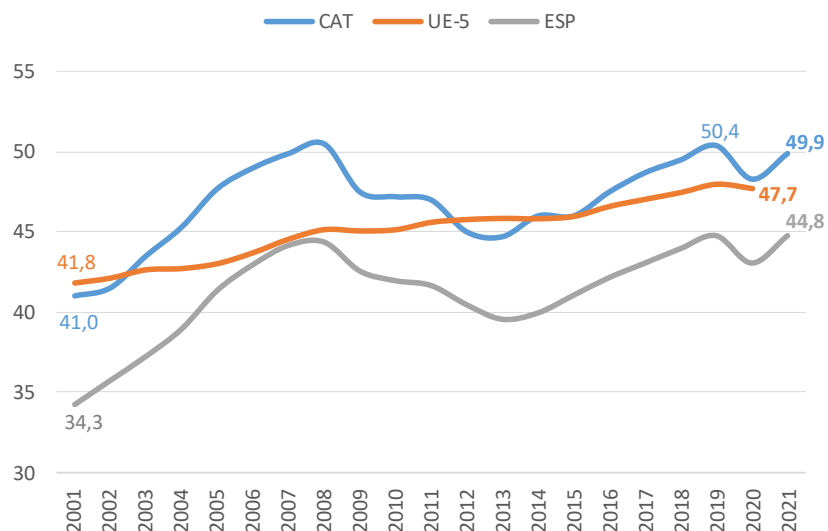

3.3. SOSTENIBILITAT SOCIAL (II) → EQUITAT DE GÈNERE

Taxa d'ocupació femenina (%) i bretxa salarial de gènere (%) CAT / UE-5

La **taxa d'ocupació femenina** a CAT supera la de la UE-5 i, malgrat que el diferencial amb la masculina és cada cop menor, segueix sent considerable (8,8 p.p. el 2021). En relació amb la **bretxa salarial de gènere, aquesta s'ha reduït notablement** fins a situar-se per sota dels països europeus de referència. Tot i l'evolució positiva, **queda molt camí per recórrer per assolir la plena igualtat entre dones i homes.**

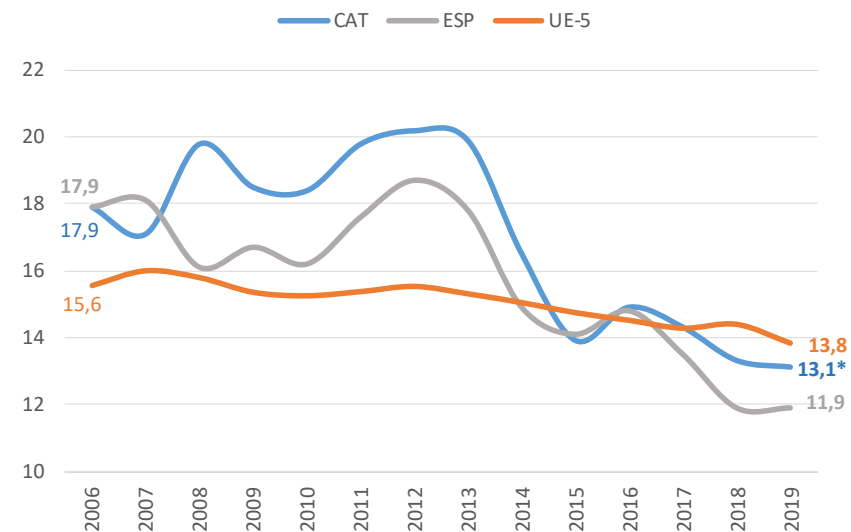
Taxa d'ocupació femenina. En percentatge. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE i Eurostat

Taxa d'ocupació: ocupats de 16 anys o més respecte a la població en edat de treballar.

Bretxa salarial de gènere. En percentatge. Anual

Font: Idescat per a CAT i Eurostat per a ESP i UE-5

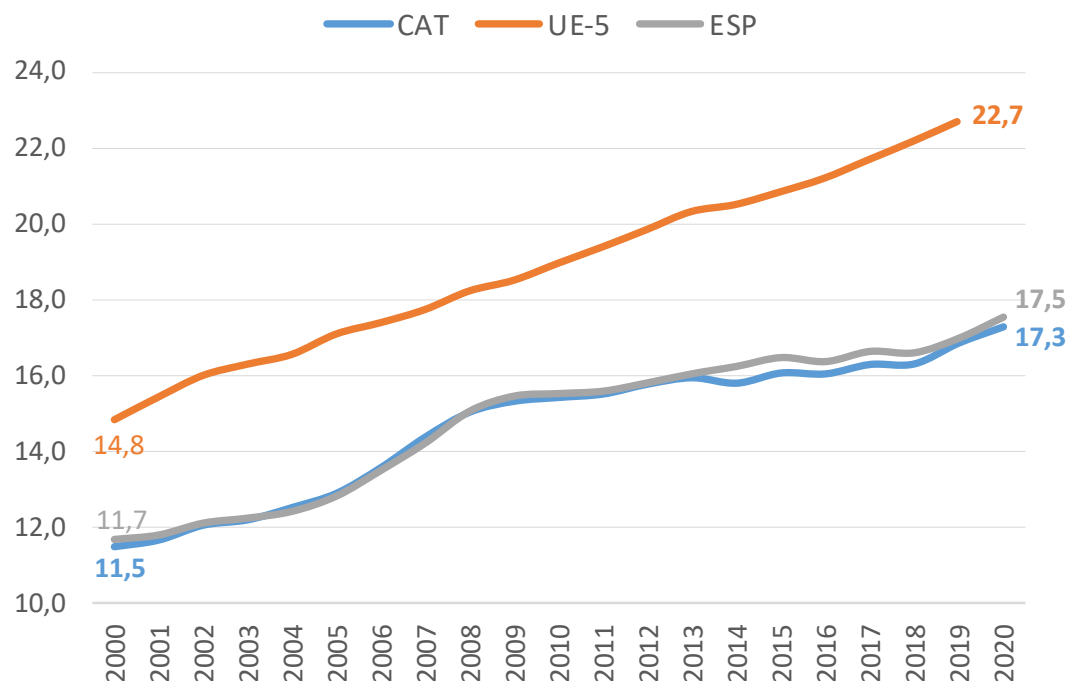
Bretxa salarial de gènere: diferència entre el salari brut mitjà per hora de l'ocupació assalariada masculina i de l'ocupació assalariada femenina, en percentatge del salari brut mitjà per hora de l'ocupació assalariada masculina. S'inclou tota l'ocupació assalariada d'empreses amb deu o més empleats. S'exclou l'administració pública i l'ocupació a les llars. (*) La dada de Cat 2019 s'ha calculat a partir de l'Enquesta Estructura Salarial i no segueix la metodologia d'Eurostat.

4.1. QUALITAT DEL CREIXEMENT → EQUITAT EN LA DISTRIBUCIÓ

Salari / hora (€ corrents PPA) CAT / UE-5

Salari mitjà per hora. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat i l'INE

Salari mitjà per hora: salari mitjà brut per hora treballada efectiva dels assalariats.

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu.

El **salari hora a CAT convergeix de forma notable amb la UE-5** durant els últims anys de l'expansió econòmica (CAT/UE-5 2005=75,5%; 2009=82,9%).

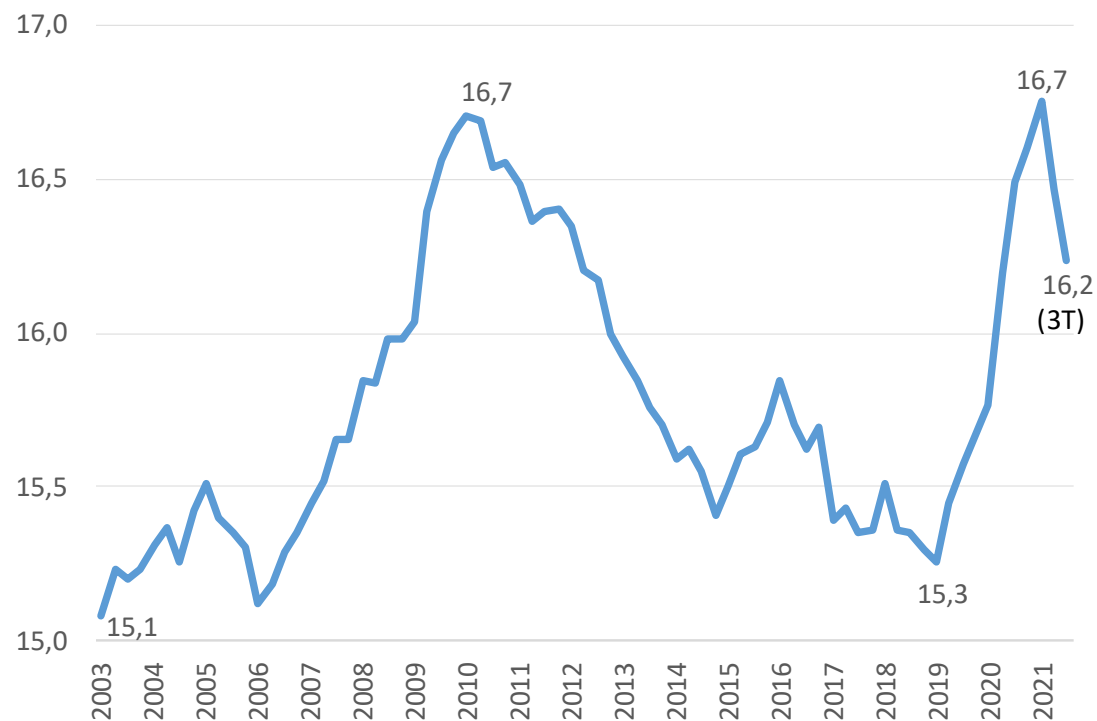
No obstant això, la crisi immobiliària marca un punt d'inflexió i CAT mostra una **tendència creixent en la bretxa salarial respecte al nucli europeu** (CAT/UE-5 2019=74,4%), clarament superior al diferencial del PIB per càpita (2019 = 92,9%).

4.1. QUALITAT DEL CREIXEMENT → EQUITAT EN LA DISTRIBUCIÓ

Salari / hora (€ 2015) CAT

Salari mitjà per hora. Euros constants 2015. mm 4T. Trim. CAT

Font: Elaboració pròpia a partir de l'INE

Salari mitjà per hora: salari mitjà brut per hora treballada efectiva dels assalariats.

El **poder adquisitiu dels treballadors va caure significativament entre el 2010 i el 2018** degut a un procés lent i dolorós de devaluació interna (guanys de competitivitat per la via de reduir els costos salarials i no per millores significatives de la productivitat).

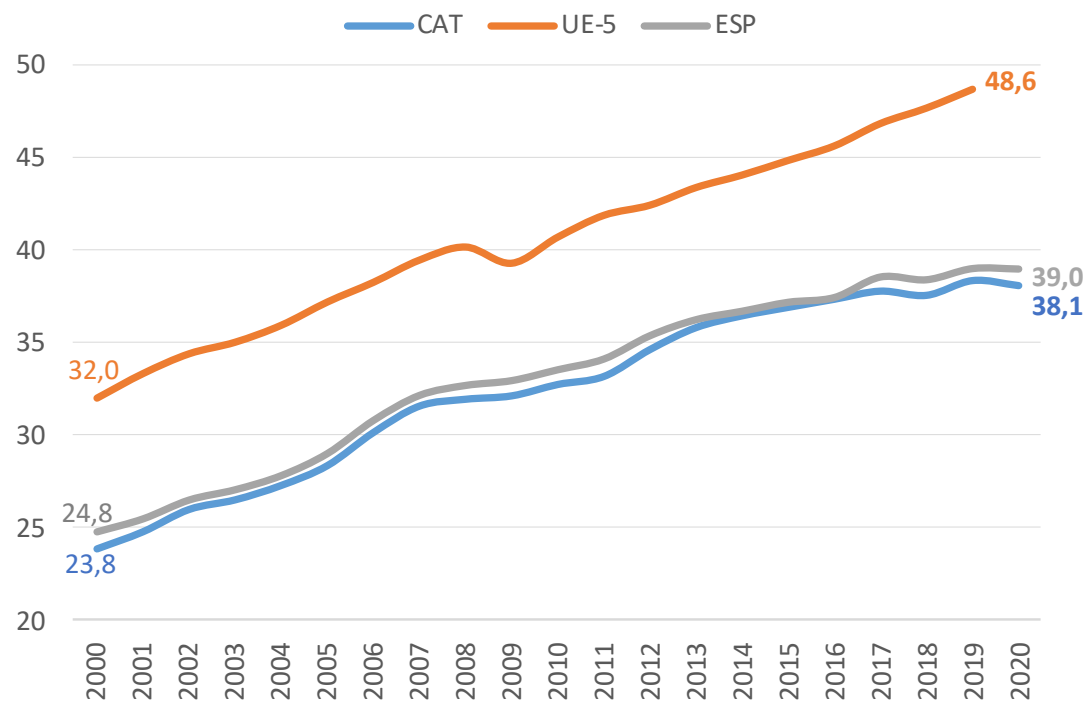
Tot i que en el 2019 s'estava revertint aquesta tendència, el fort **repunt del salari mitjà per hora el 2020 i part del 2021 és un efecte estadístic** transitori (la destrucció d'hores treballades és més intensa en els sectors amb salaris més baixos).

4.2. QUALITAT DEL CREIXEMENT → EFICIÈNCIA EN LA PRODUCCIÓ

PIB / hora treballada (€ corrents PPA) CAT / UE-5

PIB per hora treballada. Euros corrents, PPA. Anual

Font: Elaboració pròpia a partir d'Eurostat

PIB per hora: PIB per hora treballada efectiva dels ocupats.

PPA: Paritat de Poder Adquisitiu.

La bretxa de productivitat entre CAT i la UE-5 tendeix a ampliar-se en períodes d'expansió econòmica i s'escurça en etapes recessives (CAT/UE-5 2007=78,8%; 2014=82,9%; 2019=79%).

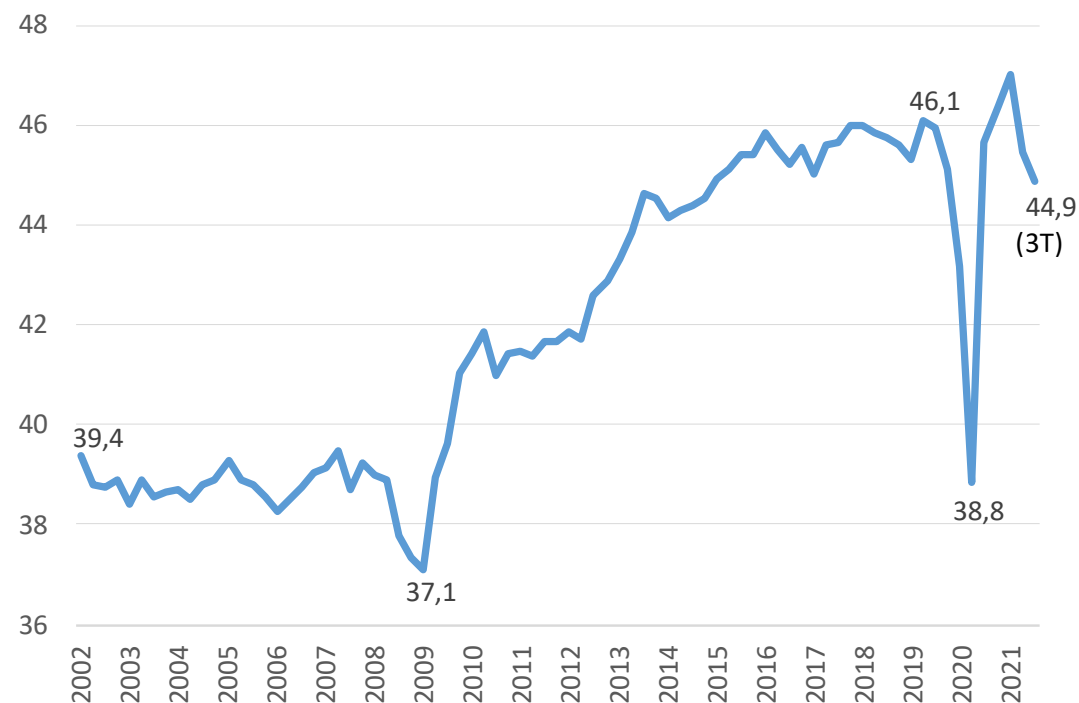
El PIB per hora treballada s'ha mantingut relativament estable el 2020 en comparació amb l'any anterior (la caiguda de l'activitat econòmica ha estat similar al descens de les hores treballades).

4.2. QUALITAT DEL CREIXEMENT → EFICIÈNCIA EN LA PRODUCCIÓ

PIB / hora treballada (€ 2015) CAT

PIB per hora treballada. Euros constants 2015. mm. Trim. CAT

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat i l'INE

PIB per hora: PIB per hora treballada efectiva dels ocupats.

La **productivitat del treball ha augmentat** (21,6% acumulat entre el 2009 - 2019), però **la millora es concentra durant els anys de crisi econòmica** (forta reducció de l'ocupació en sectors de baixa productivitat laboral).

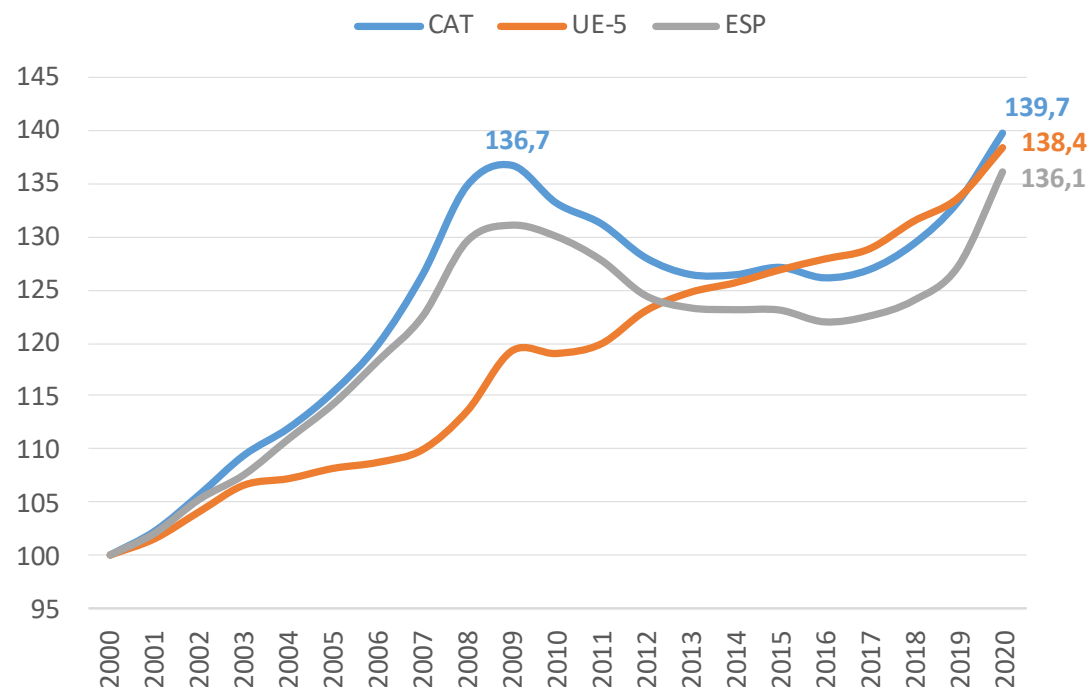
La recuperació més vigorosa del mercat laboral en relació amb l'activitat durant el 2021, explica que la **productivitat se situï per sota dels nivells previs a la Covid-19** (-2,3% el 3T de 2021 respecte al mateix període de 2019).

4.3. QUALITAT DEL CREIXEMENT → CAP A UN MODEL DE CREIXEMENT RESILIENT, EQUILIBRAT I SOSTENIBLE A LLARG TERMINI

Costos laborals unitaris (índex 2000 = 100) CAT / UE-5

Costos laborals unitaris nominals. Índex 2000 = 100. Anual

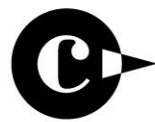

Font: Elaboració pròpia a partir d'Idescat, INE i Ameco

Costos laborals unitaris: ràtio entre la remuneració per assalariat i la productivitat del treball.

L'etapa expansiva es va caracteritzar per un creixement molt intens dels costos laborals unitaris a CAT en relació amb la UE-5, **corregida amb conseqüències traumàtiques** durant els anys de recessió econòmica.

Des del 2016 el **model econòmic a CAT ha seguit un patró de creixement més sostenible** en comparació amb els principals competidors europeus.

Cambra de Comerç de Barcelona

#IPBCambra